

Redactioneel

Luk Van den Dries, voorzitter van de Beoordelingscommissie voor Nederlandstalige Dramatische Kunst, noemde het een 'unicum in de geschiedenis van het adviseren' dat de adviezen voor theater, dans, kunsten centra en muziektheater op een gezamenlijke persconferentie werden bekendgemaakt. Zijn uitspraak kadert in de lichte euforie die zich soms van zijn Commissie meester maakt. Het klopt dat er belangrijke stappen zijn gezet in de richting van een grotere transparantie. Zo kregen de 55 theatergezelschappen die een aanvraagdossier bij de Vlaamse Gemeenschap indienden, reeds bij de preadviezen een 75 pagina's tellend document in de bus. In contrast met de preadviezen voor dans, muziektheater en kunsten centra, bevatte het niet alleen de eigen evaluatie, maar ook die van de collega's en een omvangrijk deel Inleidende Opmerkingen, waarin de Commissie haar visie op het theaterlandschap in zijn geheel formuleert. Het is ooit anders geweest. De periode dat de gezelschappen zich tevreden moesten stellen met enkele zuinig geformuleerde lijntjes commentaar, ligt nog niet ver achter de rug. Maar terwijl de Commissie dure woorden in de mond neemt als 'stimuleringsbeleid', ontbreekt een overkoepelende artistieke evaluatie van de huidige subsidieperiode 1997-2001, die als werk-instrument zou kunnen dienen. Ook in de podiumkunsten wordt meer en meer rekening gehouden met administratieve en economische argumenten.

De Commissie Van den Dries noemt de aanvraagdossiers 'het belangrijkste instrument' in haar beoordelingen. Het is inderdaad belangrijk dat een gezelschap zich op papier bezint over de artistieke weg(en) die het in de nabije toekomst denkt in te slaan. De Commissie leest deze dossiers echter als iets absoluuts. Alleen zo is te verklaren dat DAS Theater en Theater De Korre in een eerste fase niet weerhouden werden. 'Het staat buiten kijf dat Josse De Pauw ruimschoots over de nodige artistieke capaciteiten beschikt', maar het aanvraagdossier van De Korre was, aldus de preadviezen, 'gespeend van elke visie'. Tijdens de bezwaarperiode echter werd het 'significant uitgewerkt'. Arne Sierens, Johan Dehollander en Stef Ampe hebben 'voldoende bewezen tot welke indrukwekkende prestaties ze in staat zijn', maar hun dossier kwam aanvankelijk 'prematuur' over. Waarom nodigt de theatercommissie in dergelijke

twijfelgevallen de betrokkenen niet uit om in een hearing hun plannen te komen toelichten? De Beoordelingscommissie voor Kunsten centra deed dat wel met Nieuwpoorttheater en TheaterTeater. Dat de theatercommissie daar niet toe overging, kan niet alleen met tijdgebrek te maken hebben. Ze beschouwt het allicht niet als deel van haar dossiergebonden taak. Ondanks de toenemende openheid ging zo de kans op een volwassen dialoog met de makers verloren, met als gevolg dat enkele van de belangrijkste Vlaamse theaterkunstenaars geschaad werden. Het gedupeerde Compagnie de Koe kreeg op haar standpuntbepaling geen enkele reactie in het uiteindelijke advies. De Beoordelingscommissie voor Nederlandstalige Dramatische Kunst had haar artiesten beter kunnen eren.

Niet in alle gevallen gold het dossier als de alfa en de omega van een beoordeling. 'De duurzaamheid van het dossier' van Podium Modern (ex-De Factorie) 'is te weinig gewaarborgd.' Toch ging de Commissie tot erkenning en subsidiëring over omdat het gezelschap jong theater voor een jong publiek brengt. Dat de Commissie 'een actief stimuleringsbeleid' wil voeren, ook voor publieksgroei, lijkt in dit geval de doorslag te geven. In totaal worden negen nieuwkomers erkend, volgens de Commissie 'omwille van de grotere verscheidenheid die op die manier in de sector ontstaat'.

Kan de Commissie haar ambities op dit punt waarmaken? Ten eerste overschat de Commissie haar eigen rol: verscheidenheid is de vrucht van artiesten, niet van beleidsmakers. Ten tweede zijn de meeste van deze 'nieuwe gezelschappen' helemaal niet zo jong. In het geval van K1M, Leporello, Podium Modern en Froe Froe is sprake van een inhaalbeweging. In 1996 werden deze gezelschappen samen met De Stichting (dat geen nieuw dossier indiende) en De Verrukking op het laatste niptertje door toenmalig minister van Cultuur Luc Martens geschrapt, hoewel de Commissie hen toen positief had geadviseerd. Ultima Thule is een zeldzaam voorbeeld van een gezelschap dat door een Commissie een tweede kans gegund wordt, nadat het in 1997 zijn structurele subsidie was kwijtgeraakt. Alleen Woestijn '93, de Roovers, Luxemburg en DAS Theater komen dus voor het eerst in aanmerking voor erkenning en subsidiëring. Slechts de laatste twee zagen tijdens de huidige subsidie-